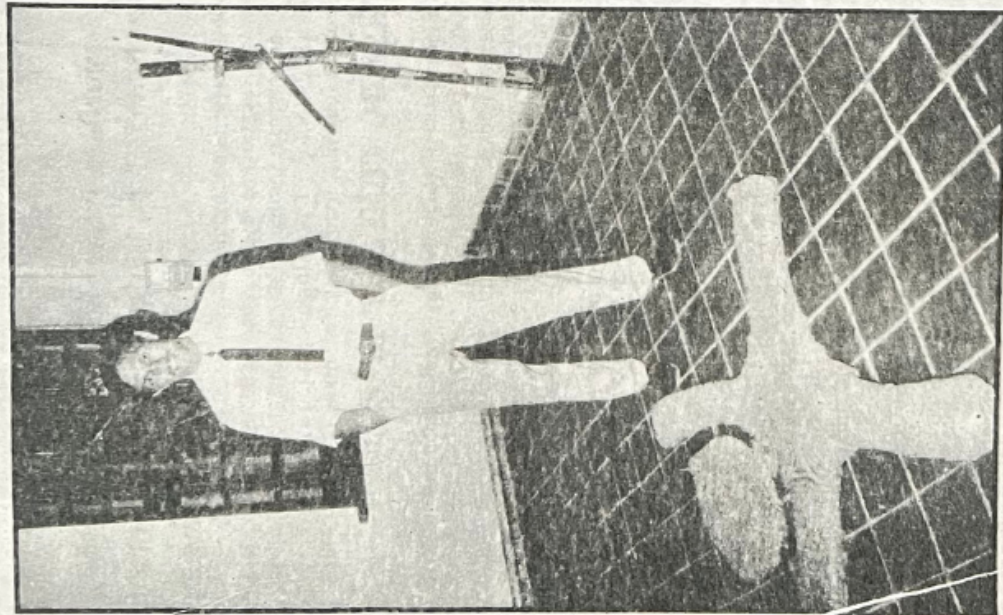

Jeigu eisite Senamiesčiu Vilniaus gatve link Rotušės aikštės, prie dailininkų sąjungos Kauno skyriaus durų pamatysite plakatą, kviečiantį užėti į Algio Mikalauskio parodą gan netikėtų pavadinimu „Aš tai tu“.

Tai trečioji personalinė šio perspektyvaus, nuolat atsiduriančio kūrybinėje kryžkelėje, dailininko paroda. Po kryžkelės visada įdomus posūkis perspektyvon prognozuojant, kokių kelių pasuks menininkas. Daugelis dailininkų išsigąsta tokio atvirumo („Aš tai tu“) ir stengiasi karštingai pasikelti avangardistais arba suklaupe ant kelių skuba prisiekti ištikimybės tradicijai. Taip kūrybinė asmenybė, nors ir susiniveluoja vienoje ar kitoje kūrybinėje bendrijoje, bet gana saugiai po žanro skydu pasislepia nuo kritikos strėlių.

Manau, atverti duris į salę verta ne vien dėl apgaulingos iliuzijos kompetentingai sukritikuoti (kiekvienas, einas į dailės parodą, laiko save dideliu meno žinovu) dvasinį ekshibicionizmą, kurio esmė tėra malvymanas, ar koki kitą blogį, kurį atradęs lankytojas labai maloniai pasijunta klniuoju (?) „svieto lygintoju“ Tadu Blinda. Kitas, drovesnis, dar neužsitarnavęs oficialios teisės turėti savo nuomonę, kiek leidžia mechanikos dėsniai

stengiasi suderinti ją su autoritetų teiginiais, todėl šitų lankytojų labui (vien iš natūralaus žmogiško gailėsčio, kitaip tariant, iš krikščioniškos artimo meilės) galėčiau pacituoti žinomo skulptoriaus Roberto Antinio nuomonę, kad „Algis padarė didelį žingsnį ir kai kurie jo darbai yra perspektyvūs“. Manau, kad šio šykštoکو pagyrimams ir labai reiklaus menininko lūpose tie žodžiai gana didelis komplimentas.

Atsispirsiu pagundai savaip servituoti parodą, aiškindamas skaitytojui, į ką šioje parodoje verta pasižūrėti, ir pasiūlysiu sužaisiti pagal Algio Mikalauskio taisykles. Tegu jis atsisako išankstinių nuostatų „glu“, „intelektuali“, „nauja“, „sena“, „kičas“, „saloninė tapyba“ ir paleško savęs. Pasirinkimas gana didelis. Nuo paveiklų, kurių spalvos dvelkia ramybė, iki metalo, medžio ir kitokių darbų, kuriuos, pasimetęs tarp palnių terminų, knieti pavadinti „kažas tarp skulptūros ir tvoros“.

Tegu nieko nešokiruoja toks įvardijimas, juk Foldas matė ryšį tarp visų daiktų ir genitailių. Kuo daugiau lankytojas surastų įvairių egzotiškų įvardijimų, tuo geriau jis suvoktų meną, nes ištrūkti iš apibrėžimo varžtų ir yra geriausias būdas suvokti: juk to slekia ir dailininkas, leškoti kažkokio stiliaus ir neverta, pagaliau, kam gi reikia. Darbai surinkti bent iš aštuonerių metų kūrybinio

laikotarpio liudija tik autorinio stiliaus metamorfozes, kuriose surasi ir lyrikos, ir pašaipos elementų. Vienas ar kitas dailininko darbas tik tiek įdomus, kiek jis tau pačiam artimas, todėl niekad os nereikia gėdintis žodžių: „Tai talentinga, nes man tai patinka“.

Kaip įkyrėjo meno elitariskumo mitas, kiek žmonių jis atbaldė nuo meno, kai meno pasiapties šifro raktas paprastas: norint suprasti meną - reikia jį norėti suprasti. Tik tiek. Todėl ir galiu pasakyti, kad man patiko kuklūtė kompozicija „Kelyje“, patiko lutinis „Struktūralistas“, patiko plačiu keliu žengiantis „Lyno akrobatas“, patiko sena, bet tiksliai išreikšta idėja „Žvilgsnis“, maloniai sužavėjo paveikslas „Topografija“.

Kitiems sūliau idėmiau įsižiūrėti į darbus, kurie man nepatiko. Ir taip iš naujo atradęs nuo romėnų laikų žinomą išvadą, kad „dėl skonio nesiginčijama“, objektyvų pagyrimą galiu pasakyti tik Dailininkų sąjungai, kuri stengdamasi parodyti viską, kas šiuo metu vyksta meno pasaulyje ir ieškodama ne idėlių, o profesionalumo kriterijų, parodų organizavimą suprantia kaip pagarbos ženklą visuomenei.

Vilius LITVINAVIČIUS,
Laimio BRUNDZOS nuotrauka